

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18395
Tarih : 11.06.2026

10/4278

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının vize başvuru süreçlerinde karşılaştıkları sorunların, vize hizmetleri alanında faaliyet gösteren şirketlerin yapılarının, bu şirketlerin kamu kurumlarıyla ilişkilerinin, sözleşme süreçlerinin, mali büyüklüklerinin, kişisel verilerin korunmasına ilişkin uygulamaların, rekabet koşullarının ve denetim mekanizmalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Son yıllarda vize hizmetleri, yalnızca diplomatik temsilcilikler aracılığıyla yürütülen bir kamu hizmeti olmaktan çıkarak, önemli ölçüde özel şirketler eliyle yürütülen, milyonlarca yurttaşın kişisel verilerinin işlendiği ve yüz milyonlarca avroluk işlem hacmine sahip bir alana dönüşmüştür. Vize başvuru süreçlerinde görev alan şirketlerin faaliyetleri, sözleşme ilişkileri, denetim mekanizmaları ve veri güvenliği uygulamaları kamu yararı açısından giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan verilere göre, 2025 yılında Türkiye'den Schengen ülkelerine 1 milyon 268 bin 376 başvuru yapılmış, Türkiye Çin'in ardından dünyada en fazla Schengen vizesi başvurusu yapan ikinci ülke olmuştur. Aynı dönemde yaklaşık 183 bin 196 başvuru olumsuz sonuçlanmış, ret oranı yüzde 14,6 olarak gerçekleşmiştir. Vize ücretleri, hizmet bedelleri ve diğer masraflar dikkate alındığında, söz konusu süreç her yıl yüz milyonlarca avroluk ekonomik hacme ulaşan bir alan niteliği taşımaktadır. Bu veriler, vize hizmetlerinin milyonlarca yurttaş doğrudan ilgilendiren ve önemli ekonomik sonuçlar doğuran bir alan haline geldiğini göstermektedir.

Vize başvuru süreçlerinde yaşanan sorunlar yalnızca ret oranlarıyla sınırlı değildir. Uzun bekleme süreleri, randevu yetersizliği, ek hizmet bedelleri, aracı şirketlerin uygulamaları ve bazı vize randevularının üçüncü kişiler tarafından yüksek bedeller karşılığında satıldığı yönündeki iddialar, yurttaşlar arasında ciddi mağduriyetlere yol açmaktadır. Vize süreçlerinde yaşanan aksaklıklar yalnızca turistik seyahatleri değil, öğrencilerin eğitim hakkını, akademisyenlerin bilimsel çalışmalarını, iş insanlarının ticari faaliyetlerini, sanatçıların kültürel etkinliklerini ve hastaların sağlık hizmetlerine erişimini de doğrudan etkilemektedir.

Uluslararası araştırma ağı Lighthouse Reports koordinasyonunda hazırlanan ve gazeteci Canan Coşkun tarafından kamuoyuna aktarılan "Vize İmparatorluğu" başlıklı araştırma dizisinde; vize hizmetleri alanında faaliyet gösteren bazı şirketlerin yapıları, kamu kurumlarıyla ilişkileri, rekabet koşulları, dijital altyapılar, ek hizmet ücretleri ve veri güvenliğine ilişkin çeşitli iddialar gündeme getirilmiştir. Araştırma dizisinin çeşitli bölümlerine erişim engeli getirilmesi, kamu yararı taşıyan bu iddiaların daha kapsamlı biçimde incelenmesi ihtiyacını da ortaya koymuştur. Öte yandan 2024 yılında yapılan düzenlemelerle Dışişleri Teşkilatını Güçlendirme Vakfı'na şirket kurma ve şirketlere iştirak etme imkânı tanınmış, sonrasında vakfın e-vize alanında faaliyet göstermek üzere şirket kurduğu yönündeki haberler kamuoyuna yansımıştır. Kamu hizmeti niteliği taşıyan vize süreçlerinde, kamu kurumlarıyla bağlantılı yapıların ticari faaliyetlerinin kapsamı, gelirleri, faaliyet alanları ve kamusal denetim mekanizmaları bakımından açıklığa kavuşturulması gereken hususlar bulunmaktadır. Basına yansıyan bilgilerde, bazı vize hizmet şirketlerinin pazardaki konumlarına ilişkin Rekabet Kurumu tarafından rekabetçi baskıya yönelik tespitlerde bulunulduğu belirtilmiştir. Bu durum, vize hizmetleri alanında rekabet koşullarının ve piyasa yapısının kamu yararı açısından incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Diğer taraftan vize başvuruları kapsamında milyonlarca vatandaşın biyometrik verileri ve kişisel bilgileri özel şirketler aracılığıyla işlenmekte ve saklanmaktadır. Bu verilerin

korunmasına ilişkin denetim mekanizmalarının yeterliliği ve veri güvenliği uygulamalarının Őeffaflıđı da kamuoyu açısından açıklığa kavuşturulması gereken önemli hususlardan biridir.

Milyonlarca yurttaşın seyahat, eğitim, sağlık, ticaret ve kültürel faaliyetler kapsamında uluslararası dolaŐım hakkını doğrudan etkileyen vize hizmetlerinin; bu alanda faaliyet gösteren Şirketlerin yapılarının, kamu kurumlarıyla ilişkilerinin, sözleşme süreçlerinin, mali büyüklüklerinin, kişisel verilerin korunmasına ilişkin uygulamaların, rekabet koşullarının ve denetim mekanizmalarının bütün yönleriyle araŐtırılması, ortaya çıkan sorunların giderilmesine yönelik idari ve yasal tedbirlerin belirlenmesi, kamusal denetim ve Őeffaflıđın güçlendirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması elzem hale gelmiŐtir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3			
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	